

2.11.2018

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto kaupunginhallitukselle Vasemmistoliiton ryhmäaloitteesta maailman puhtaimmasta sisäilmasta

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää sisäilmaongelman ratkaisemiseksi Helsingissä, että Helsingille luodaan kunnianhimoinen ja jatkuva sisäilmaohjelma sekä korjausavustusjärjestelmä terveyshaittojen poistamiseksi ja terveytensä menettäneiden tukemiseksi. Valtuustoryhmä on tehnyt ryhmäaloitteen, jossa on kahdeksankohertainen toimenpidelista tavoitteen saavuttamiseksi.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että käytössä olevien koulu- ja päiväkotitilojen kunto kartoitetaan systemaattisesti ja panostetaan toimialojen väliseen tiedonkulkuun sekä varmistetaan niiden yhteistyö sisäilmakysymyksissä.

On tärkeä, että ryhmäaloitteessa mainittujen tilojen lisäksi hyvästä sisäilmasta huolehditaan myös sairaaloissa, lastenkodeissa, yli 65-vuotiaiden ja monisairaiden tai vammaisten asumisyksiköissä sekä kaikissa muissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteissä. Sosiaali- ja terveystoimien tiloissa asuu herkkiä väestöryhmiä, niissä asioi suuri osa kaupungin väestöstä sekä työskentelee sosiaali- ja terveystoimialan henkilökuntaa.

Osana ohjelmaa ryhmäaloitteessa esitetään, että varmistetaan riittävä rahoitus kunnossapidolle ja kiinteistöhoidolle ja monistetaan hyviä käytäntöjä.

Kiinteistöjen huoltoon ja ylläpitoon liittyvät asiat ovat keskeisiä sisäilman laatuun vaikuttavia tekijöitä. Sosiaali- ja terveystoimialan käytössä olevien tilojen kiinteistöjen huolto ja ylläpito eivät ole kaikissa kohteissa riittävää. Myös uudisrakennuksissa on havaittu kiirerakentamisen mukanaan tuomia ongelmia, jotka ajan myötä saattavat aiheuttaa merkittäviä sisäilmaongelmia. Kaupunkiympäristön toimiala vuokraa tilat sosiaali- ja terveystoimialalle. Kiinteistöt ovat pääosin kaupungin tai kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden omistamia. Kiinteistön omistajat vastaavat rakentamisesta, huollosta ja ylläpidosta. Käyttäjiltä ei voi edellyttää kiinteistöpidon osaamista, vaan he tarvitsevat helpot ohjeet, miten rakennuksia käytetään.

Kiinteistöhuollon toimivuutta ei ratkaista pelkästään rahoitusta lisäämällä. Tarvitaan myös osaamista, ymmärrystä sekä vastuullisuutta si-

2.11.2018

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

säöngelmien havaitsemisessa ja niiden kunnollisessa korjaamisessa. Hyvät yhteydet ja viestintä eri toimijoiden välillä ovat keskeisiä tekijöitä, jotta ongelmat havaitaan ja korjataan ajoissa.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että varmistetaan, ettei ilmastointia suljeta illaksi tai viikonlopuksi ja ettei tiloja käytä huomattavasti suurempi ihmisjoukko, kuin mihin ne on suunniteltu. Sisäilmaongelmakohteissa ilmanvaihdon jatkuva ylläpito parantaa sisäilman laatua. Uusissa rakennuksissa pintamateriaalien päästöt aiheuttavat hajuhaittoja, joita voidaan vähentää ilmanvaihdon ympärivuorokautisella ylläpidolla. Ilmastoinnin ympärivuorokautinen ylläpito kuluttaa kuitenkin paljon energiaa ja on ristiriidassa kaupungin energiasäästötavoitteiden kanssa.

Tiloihin saatetaan sijoittaa enemmän henkilökuntaa tai asiakkaita, mitä tilojen ja ilmastointi mitoitus sallii. On tärkeää, että henkilökunta tietää rakennuksen tilojen käyttötarkoitukset ja ilmastoinnin mitoitukset sekä noudattaa niitä, jotta ei tietämättään heikennä sisäilman laatua.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että kaikki tehdyt kuntotutkimukset saatetaan julkisiksi ja helposti saataviksi. Tiedonkulku on avainasemassa ja siihen pitää saada kiinteistönomistajat, kaupunkiympäristön toimiala ja kaupungin sisäilma-asiantuntijat tiiviisti mukaan. Sisäilma-asiantuntijoiden tulee tulkita tulokset käyttäjille. Muuten käyttäjät voivat ryhtyä tulkitsemaan saatuja tuloksia tai vanhentuneita tutkimustietoja, joiden perusteella korjauksia on jo tehty. Tämä voi aiheuttaa turhaa huolta ja väärinkäsityksiä.

Sosiaali- ja terveystoimen toimitilojen sisäilmaongelmien selvittämisessä noudatetaan toimialan sisäilmaprosessia ja toimitaan sen mukaisesti. Sosiaali- ja terveystoimialalla toimii myös sisäilmatyöryhmä, Sisäilma-asioissa tehdään aktiivista yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan ja kiinteistöjen omistajien ja työterveyshuollon kanssa. Sisäilmatutkimukset vievät aikaa, mikä voi aiheuttaa kokemuksen, ettei asiaan suhtauduta tarpeeksi vakavasti. Tästäkin syystä oikean ja ajantasaisen tiedon jakaminen on olennaisen tärkeää. Kaupunkitasoisia sisäilma-asiantuntijoita tulisi olisi riittävästi, jotta eri kohteiden ongelmiin voidaan paneutua ajoissa ja saadaan tuloksia nopeasti.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että rakennetaan riittävästi väistötiloja, joissa on turvallinen sisäilma. Kunnollisia, riittävä suuria ja toimintaan soveltuvia väistötiloja ei ole aina saatavilla tai niiden rakentaminen ei ole mahdollista. Väistötiloissa sisäilmaongelmat voivat jatkua, jolloin joudutaan etsimään korvaavat väistötilat. Kun hankitaan väistötiloja, on tärkeää, että tarjolla olevien tilojen sisäilmaolosuhteet selvitetään etukäteen kunnolla.

2.11.2018

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Edellä esitettyjen lisäksi tilojen käyttäjien tulee osat käyttää tiloja oikein. Sitä varten tarvitaan riittävä koulutus käyttäjille siitä, miten ilmanvaihtoa, lämmitys- ja jäähdytyslaitteita käytetään oikein. Tiloihin pitää sijoittaa oikea määrä ihmisiä ja kalusteita, jolloin varmistetaan ilmamäärien riittävyys ja tilojen siivottavuus. Tilojen puhtaanapitoon ja sisäilman laatuun vaikuttavat myös tavaramäärät huoneissa.

Toimijoiden tulisi vaatia kiinteistöjen omistajilta kunnollista huoltoa ja kiinteistöjen ylläpitoa. Sen toteuttamiseksi huoltoon ja ylläpitoon tarvitaan lisärahoitusta ja mahdollisesti lisää työntekijöitä. Toimialojen tilakustannukset kasvavat, kun lisääntyneet huolto- ja ylläpitokustannukset lisätään vuokriin. Kiinteistöjen kunnollinen ylläpito on kiinni resursseista ja kiinteistökannan kunnosta. Jos resurssit eivät riitä kaikkien tilojen ylläpitoon, tulee varmistaa, että toisaalta tilojen käyttö on tehokasta eikä ylläpidetä turhia neliöitä, ja toisaalta tarpeelliset neliöt ylläpidetään kunnolla.

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Juha Jolkkonen
sosiaali- ja terveystoimialan
toimialajohtaja